U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Ondřeje Mrákoty a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **S. M.,** zastoupený Mgr. Janem Lipavským, advokátem se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 5. 2017, č. j. 43 Az 26/2016 – 57,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Lipavskému **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 4114 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 5. 2016, č. j. OAM-173/LE-LE05-LE05-2014; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu v České republice dne 20. 8. 2014. Z obsahu jeho žádosti, jakož i z následného pohovoru, který se stěžovatelem vedl žalovaný, vyplynulo následující. Stěžovatel pochází z města Charkov na východě Ukrajiny, odkud odjel v roce 2010 kvůli „*nezaměstnanosti a bídě*“, a to na základě padělaných rumunských dokladů. Z tohoto důvodu je proti němu vedeno trestní stíhání (úmysl požádat o mezinárodní ochranu stěžovatel projevil ve Vazební věznici Praha – Pankrác). V České republice by chtěl zůstat a pracovat, v případě návratu na Ukrajinu se obává bídy a války, která tam probíhá. Z výkonu vojenské služby byl stěžovatel osvobozen

(ze zdravotních důvodů), i přesto ovšem vyjádřil obavu z toho, že by mohl být odveden na vojnu.

[3] Žalovaný uvedené důvody shrnul tak, že se jedná o obavu stěžovatele ze špatné ekonomické a bezpečnostní situace na Ukrajině, kde by mohl být navíc povolán k výkonu vojenské služby, přičemž tyto důvody neshledal jako relevantní z hlediska možného udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Vydal proto výše citované rozhodnutí, proti němuž podal stěžovatel žalobu, v níž rozvedl své obavy spočívající především v katastrofální ekonomické situaci a v možném nástupu na vojenskou službu v souvislosti s probíhajícím konfliktem na Ukrajině.

[4] V napadeném rozsudku krajský soud konstatoval, že stěžovatel v zemi původu neměl žádné potíže politického či jiného charakteru, které by bylo možno podřadit pod důvody pro udělení azylu, vč. azylu humanitárního (§ 14 zákona o azylu); k němu krajský soud poznamenal, že žalovaný přihlédl mj. k věku a zdravotnímu stavu stěžovatele a neshledal v jeho případě žádné důvody hodné zvláštního zřetele. Nespokojenost s ekonomickým, politickým a společenským vývojem na Ukrajině pociťuje velká část tamního obyvatelstva, avšak nejedná se o důvod pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. K obavě stěžovatele z nástupu vojenské služby v souvislosti s aktuálním vývojem bezpečnostní situace na Ukrajině krajský soud poznamenal, že vyjma dvou východních oblastí – Luhanské a Doněcké je situace stabilní. Stěžovatel pochází z oblasti Charkovské a zhoršená bezpečnostní situace se ho tedy bezprostředně netýká. A pokud jde o výkon vojenské služby, jedná se o základní občanskou povinnost, jejíž odmítání nepředstavuje bez dalšího azylově relevantní důvod. Krajský soud proto podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl.

[5] V kasační stížnosti stěžovatel uplatnil důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. nepřezkoumatelnost a nezákonnost rozsudku krajského soudu z důvodu nesprávného posouzení právní otázky. Podobně jako v žalobě rozvedl shora uvedené důvody s tím, že dle jeho názoru jsou důvody relevantními a měla mu být udělena mezinárodní ochrana minimálně z humanitárních důvodů. Navrhl tedy, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Odkázal na obsah svého rozhodnutí a rozsudku krajského soudu, který je dle jeho názoru v souladu se zákonem.

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

pokračování

[8] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[9] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí otázku obav stěžovatele ze špatné ekonomické a bezpečnostní situace na Ukrajině a možného nástupu k výkonu vojenské služby. Tato otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad 1) až 4) kritérií nepřijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Naopak krajský soud posoudil případ stěžovatele zcela v souladu s konstantní judikaturou, od které neshledal Nejvyšší správní soud důvodu se odchýlit.

[10] Co se týče ekonomických důvodů, jejich irelevanci z hlediska udělení mezinárodní ochrany Nejvyšší správní soud opakovaně judikoval a předestřel např. v rozsudcích ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, a ze dne 15. 12. 2003, č. j. 4 Azs 31/2003 – 64.

[11] Smyslem práva azylu není poskytnout žadateli ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, která však není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávím či špatnou ekonomickou a bezpečnostní situací postihující jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46).

[12] Pokud jde o stěžovatelem namítané naplnění důvodů pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, připomíná Nejvyšší správní soud, že smysl institutu humanitárního azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat zejména na případy osob zvláště těžce postižených

či nemocných nebo osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou. V případě stěžovatele se ovšem o žádný z naznačených případů nejedná. Žalovanému, který vyšel z toho, že stěžovatel nemá žádné zvláštní potřeby a jeho zdravotní stav je dobrý, proto nelze důvodně vyčítat neudělení humanitárního azylu – a to tím spíše, že míra volnosti jeho úvahy je omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického právního státu (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55).

[13] Problematikou odmítání vojenské služby jakožto azylově relevantním důvodem se Nejvyšší správní soud zabýval opakovaně (ve vztahu k aktuálnímu konfliktu na Ukrajině např. v usnesení ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, či ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2 Azs 67/2016 – 24). Dle ustálené judikatury „[s]*amotné odmítání tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Může je zakládat, pokud je odůvodněno reálně projeveným politickým nebo náboženským přesvědčením*“ (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, a ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44). Odmítání nástupu k výkonu vojenské služby, která je v zemi původu povinná, proto nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným přesvědčením, ať už politickým, náboženským či morálním. To ovšem stěžovatel během správního řízení nejen neprokázal, ale především ani netvrdil. Stěžovatel vyjádřil pouze svoji obecnou obavu z možného nástupu na vojenskou službu, z jejíhož výkonu byl navíc v minulosti osvobozen.

[14] Z hlediska bezpečnostní situace Nejvyšší správní soud připomíná, že ačkoli je stěžovatel původem z východní Ukrajiny, tj. té části země, kde se vnitřní konflikt geograficky ustálil, jeho intenzita výrazně kolísá a nelze ho hodnotit jako tzv. totální konflikt vykazující vůči stěžovateli konkrétní individualizované nebezpečí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 6 Azs 155/2016 – 33, ze dne 25. 9. 2017, č. j. 5 Azs 134/2017 – 24, ze dne 30. 8. 2017, č. j. 2 Azs 226/2017 – 31, nebo ze dne 17. 8. 2017, č. j. 10 Azs 112/2017 – 42, ze dne 29. 11. 2017, č. j. 2 Azs 363/2017 – 35, ze dne 7. 3. 2018, č. j. 1 Azs 440/2017 – 27 atp.). Stěžovatel nepochází z žádné z oblastí ohniska konfliktu – tj. oblasti Luhanské a Doněcké, nýbrž z oblasti Charkovské a nic nenasvědčuje tomu, že by byl jako civilista vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy.

[15] Na základě shora uvedeného Nejvyšší správní soud uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany krajského soudu, který se svým postupem nikterak neodchyluje od shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uplatněné v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

pokračování

[17] Stěžovateli byl v řízení o žalobě ustanoven advokát – Mgr. Jan Lipavský, který stěžovatele zastupuje i v řízení o kasační stížnosti. V takovém případě platí hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud jmenovanému zástupci přiznal odměnu za jeden úkon právní služby (písemné podání ve věci samé – kasační stížnost) ve výši 3100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, a dále náhradu hotových výdajů – režijní paušál ve výši 1 x 300 Kč podle § 13 odst. 3 uvedené vyhlášky. Nejvyšší správní soud tedy zástupci stěžovatele celkem přiznal odměnu za zastupování a hotové výdaje ve výši 3400 Kč. Jelikož zástupce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 3400 Kč, tj. 714 Kč. Zástupci stěžovatele bude tedy vyplacena celková částka ve výši 4114 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 24. září 2018

Mgr. Ondřej Mrákota
předseda senátu